

Литовченко Кристина

<https://orcid.org/0009-0004-9695-8682>

Викладач кафедри іноземної філології та освітніх технологій,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: kristinalit43@gmail.com

Смоліна Світлана

<https://orcid.org/0000-0003-0907-2054>

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри іноземної філології та освітніх технологій,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: svitlanapost@ukr.net

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті досліджено можливості використання інструментів штучного інтелекту у підготовці майбутніх учителів англійської мови в умовах цифровізації сучасної освіти. Актуальність теми зумовлена стрімким розвитком технологій штучного інтелекту, трансформацією освітнього середовища та необхідністю підготовки конкурентоспроможного фахівця, здатного ефективно поєднувати високий рівень іноземної комунікативної компетентності з цифровою грамотністю. У роботі акцентовано увагу на тому, що інструменти штучного інтелекту дедалі активніше використовуються як студентами, так і викладачами у процесі навчання англійської мови, зокрема для створення дидактичних матеріалів, автоматизації оцінювання, організації інтерактивної взаємодії та індивідуалізації навчання. Разом із тим окреслено ризики надмірного використання ШІ, пов'язані з порушенням принципів академічної доброчесності, зниженням рівня критичного мислення та залежністю від цифрових технологій.

Мета роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні методичних можливостей використання інструментів штучного інтелекту у підготовці майбутніх учителів англійської мови під час практичних занять з усного та писемного англійського мовлення, а також у визначенні принципів їх педагогічно доцільної інтеграції в освітній процес.

Методологія дослідження ґрунтується на використанні загальнонаукових методів аналізу, синтезу, узагальнення та систематизації наукових джерел, присвячених проблемі використання штучного інтелекту в освіті. Теоретичну основу становлять компетентнісний, особистісно орієнтований і технологічний підходи до організації освітнього процесу.

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні принципів методично доцільного використання інструментів штучного інтелекту у процесі професійної підготовки майбутніх учителів англійської мови.

Висновки. Доведено, що інструменти штучного інтелекту мають значний потенціал для модернізації підготовки майбутніх учителів англійської мови, оскільки сприяють індивідуалізації навчання, підвищенню мотивації студентів, розвитку професійних компетентностей та створенню інтерактивного освітнього середовища. Водночас ефективність їх використання залежить від дотримання принципів педагогічної доцільності, академічної доброчесності, активної ролі студента у навчальному процесі. Наголошено, що штучний інтелект має розглядатися як допоміжний інструмент, який підсилює освітній процес, але не здатний замінити викладача як носія професійного й життєвого досвіду. Перспективи подальших досліджень убачаються у розробленні методичних моделей інтеграції інструментів штучного інтелекту у процес викладання англійської мови майбутнім учителям.

Ключові слова: штучний інтелект; підготовка вчителів; англійська мова; цифрова компетентність; критичне мислення.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та/або практичними завданнями. Сучасна система вищої педагогічної освіти зазнає суттєвих змін, зумовлених процесами інтеграції України до європейського освітнього простору, процесами цифровізації суспільства внаслідок стрімкого розвитку технологій штучного інтелекту (ШІ). В цих умовах особливого значення набуває підготовка конкурентноспроможного вчителя іноземних мов, здатного ефективно працювати у швидкозмінному середовищі.

Студенти дедалі частіше використовують інструменти ШІ з різними цілями: і у процесі підготовки домашніх завдань, і під час аудиторних занять. Дедалі більше викладачів так само використовують інструменти ШІ у підготовці майбутніх учителів англійської мови: для створення навчальних матеріалів з метою розвитку іншомовної комунікативної компетентності студентів, автоматизації оцінювання, організації інтерактивного навчання. ШІ давно визнаний як інструмент. Окрім того, відповідно до Державного стандарту, учитель повинен володіти не лише високим рівнем іншомовної комунікативної компетентності, але й цифровою грамотністю [5, 12], бути здатним ефективно використовувати сучасні технології у професійній діяльності.

Водночас виникають певні виклики: питання академічної доброчесності, необхідності розвитку критичного мислення та методичної доцільності використання ШІ в освітньому процесі.

Саме тому є потреба дослідити й методично доцільно й ефективно інтегрувати використання інструментів ШІ у підготовку майбутніх учителів англійської мови.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблема використання ШІ в освіті стала предметом досліджень багатьох вітчизняних [6] і зарубіжних учених [11]. Науковці аналізують можливості ШІ в освіті [1; 2; 4; 7; 9; 10], його вплив на мотивацію студентів [8], розвиток автономного навчання [9], а також ризики, пов'язані з академічною доброчесністю та залежністю від цифрових технологій [3]. Так, В. Биков наголошує на необхідності обґрунтувати пріоритети, технологічні принципи побудови інформаційно-освітнього середовища та визначити актуальні завдання розроблення технологічної платформи освіти і науки України [1, 17]. Дослідники підкреслюють також допоміжну, інструментальну функцію ШІ, фокусуючи увагу на тому, що ШІ не зможе замінити живу взаємодію [7, 464]. Цю ж ідею обґрунтовують Алла Коломієць і Олександр Кушнір: майбутнє – за інтеграцією ШІ в освіту і науку, але ключову роль зберігатиме викладач і дослідник як критичний мислитель і організатор освітнього процесу [4, 53]. Справді, інструменти ШІ не мають життєвого досвіду, яким можна поділитись з наступним поколінням, саме тому вчитель, як носій соціального життєвого досвіду є незамінним у розвитку суспільства. Олена Гриценчук вивчає, зокрема, й соціальні ризики використання ШІ в освіті: втрата автономії, зниження критичного мислення, погіршення соціальних навичок, освітня нерівність [2, 159]. Про ризик втрати навичок самостійного навчання і саморегуляції пишуть і зарубіжні дослідники [9, 138]. Бачимо, що питання інтеграції інструментів ШІ в освітній процес викликає жвавий інтерес у дослідників. Водночас, питання методично доцільної інтеграції ШІ у підготовку майбутніх учителів англійської мови під час занять з практики англійського мовлення залишається недостатньо розробленим, що потребує подальшого наукового осмислення і зумовлює актуальність дослідження.

Метою статті є теоретично дослідити й обґрунтувати методичні можливості використання інструментів ШІ у підготовці майбутніх учителів англійської мови на практичних заняттях з практики усного та писемного англійського мовлення.

Методологія дослідження з метою визначення методичних можливостей використання ШІ у підготовці майбутніх учителів англійської мови застосуємо аналіз сучасних підходів до використання ШІ в освіті, висвітлених у наукових джерелах. Теоретична основа дослідження спирається на компетентнісний, особистісноорієнтований і технологічний підходи до організації освітнього процесу в умовах цифровізації освіти. Використання порівняльно-аналітичного методу дозволило обґрунтувати ефективність застосування інструментів ШІ щодо розвитку іншомовної, методичної, цифрової компетентностей майбутніх учителів англійської мови. Тобто методологія нашого дослідження базується на використанні загальнонаукових методів аналізу, синтезу, узагальнення і систематизації наукових джерел, що дає змогу обґрунтувати методичний потенціал інструментів ШІ у підготовці майбутніх учителів англійської мови.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Почнімо з визначення. «Artificial intelligence (AI) is technology that enables computers and machines to simulate human learning, comprehension, problem solving, decision making, creativity and autonomy» [12]. На нашу думку, ключовим словом у визначенні є «симуляція» навчання, сприйняття, вирішення проблем, креативності тощо. Тобто, це, фактично, моделювання інтелектуальної діяльності, аналізу й синтезу інформації. За допомогою ШІ ми можемо згенерувати продукт, який буде моделлю того, що могло б бути створено людиною. Це може бути текст, що генерується за принципом найбільш вірогідних словосполучень, зображення – відповідно до зображень чи їх частин, що найбільш часто зустрічаються серед уже створених тощо.

Використання ШІ у підготовці майбутніх учителів англійської мови має значний потенціал, оскільки мовна освіта безпосередньо пов'язана з комунікацією, аналізом тексту.

Інструменти ШІ дозволяють забезпечити миттєвий зворотній зв'язок, працювати з автентичними матеріалами, вдосконалювати фонетичні, інтонаційні, лексичні, граматичні навички, розвивати уміння аудіювання, читання, говоріння, письма, медіації. Студенти можуть формувати свою методичну компетентність, розробляючи один для одного власних вправ і дидактичних матеріалів із використанням інструментів ШІ. Наприклад, створення карток для семантизації нових лексичних одиниць або інфографіки для пояснення чи актуалізації граматичних структур; створення тестів, комунікативних ситуацій; аналіз відповідей, згенерованих ШІ, з огляду на їх педагогічну доцільність, достовірність та відповідність віковим особливостям учнів; генерація опорних таблиць, малюнків, текстів-зразків різних жанрів для їх аналізу тощо.

Інтеграція інструментів ШІ у підготовку майбутнього вчителя англійської мови відкриває нові можливості для модернізації освітнього процесу. Однією з основних переваг ШІ є можливість адаптації матеріалів (текстів, вправ, завдань) до індивідуальних потреб студента, забезпечуючи таким чином реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії. Інструменти ШІ допомагають виявляти типові помилки і розробляти індивідуальні завдання на подолання освітніх втрат, що особливо актуально в умовах війни, коли обстріли зупиняють освітній процес.

ШІ є інструментом для створення дидактичних матеріалів – від безперекладної семантизації нових лексичних одиниць за допомогою згенерованого зображення або тексту-опису нової лексичної одиниці до генерації текстів-моделей або текстів-стимулів для завдань на розвиток умінь аудіювання, читання, говоріння, письма.

Попри значний потенціал інструментів ШІ, їх використання в освітньому процесі супроводжується низкою проблемних питань. Однією із ключових проблем є використання студентами ШІ для генерації есе, перекладів та інших видів навчальних вправ і завдань, покликаних розвивати уміння саме студентів, а не тренувати моделі ШІ. Це порушує принципи академічної доброчесності і знижує рівень розвитку компетентностей студентів. У зв'язку з цим, важливим завданням викладача, який готує майбутніх учителів англійської мови, є формування у студентів відповідального ставлення до використання інструментів ШІ та розвиток їх критичного мислення.

Саме надмірне, з порушенням академічної доброчесності, використання інструментів ШІ може негативно впливати на розвиток критичного мислення, оскільки студенти звикають покладатися на готові відповіді, на готові продукти, згенеровані ШІ, не аналізуючи інформацію самостійно. Для запобігання цьому необхідно використовувати ШІ саме як допоміжний інструмент, а не як заміну аналітичної діяльності студентів.

Наведемо приклад вправи, з використанням інструментів ШІ, що генерують зображення. Це можуть бути будь-які інструменти від Google або OpenAI (ChatGPT, Nano Banana тощо).

This activity is designed to develop first-year pre-service English teachers' skills in monologic speaking; listening comprehension; dialogic interaction; writing; memory, attention, as well as to help students develop their skills to formulate clear instruction as teachers.

The activity is conducted during Practical Oral and Written English classes.

Procedure:

1. The class is divided into mini-groups of three or four students.
2. Each mini-group chooses one leader.
3. The leaders come to the teacher.
4. The teacher shows leaders an AI-generated picture related to the topic of the lesson.
5. The leaders have one minute to look at the picture carefully and memorize as many details as possible.
6. After one minute, the leaders return to their mini-groups.
7. Each leader tries to recollect the picture in their mind and describes the picture to their group members in English.
8. The other students listen carefully, ask questions if necessary, and discuss the details of the picture. This stage develops students' listening and dialogic speaking skills.
9. Based only on the leader's description, the mini-group writes an English prompt and uses available AI image-generation tools to recreate the picture. This stage develops students' writing skills and their ability to formulate clear and accurate descriptions in English.
10. When all groups finish generating their images, the teacher compares the recreated images with the original picture.
11. The mini-group whose generated image is the most similar to the teacher's original picture is the winner.

Learning Outcomes. By completing this activity, students will improve their ability to remember and reproduce information; develop monologic speaking skills through detailed picture description; enhance listening comprehension through attentive listening; practice dialogic interaction through discussion and clarification; improve writing skills by creating precise AI prompts in English; develop teamwork and communication skills.

Ця вправа чітко демонструє, що ІІІ для її проведення використовується саме як інструмент, як засіб, а не мета. Для ефективного використання ІІІ у підготовці майбутніх учителів англійської мови необхідно дотримуватись певних методичних принципів.

По-перше, важливим є принцип формування цифрової компетентності студентів. Держстандарт визначає, що інформаційно-цифрова компетентність вчителів включає здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; здатність ефективно використовувати наявні та створювати нові електронні (цифрові) ресурси; здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі [5, 12]. Тобто майбутні учителі мають знати ключові аспекти роботи ІІІ, розуміти можливості таких інструментів та їх обмеження. Заняття з практики усного та писемного англійсько мовлення можуть стати майданчиком для пропедевтичної роботи у цьому напрямку.

По-друге, необхідно інтегрувати ІІІ у навчальний процес методично доцільно. Використання інструментів ІІІ не як мета і необхідність, а як засіб досягнення цілей, поставлених для конкретного практичного заняття. Викладач має усвідомлювати, що кількість використаних інструментів ІІІ на занятті не дорівнює якості формування іншомовної комунікативної компетентності студентів. Навіть навпаки, перевантаження практичного заняття інструментами ІІІ може негативно вплинути на формування і розвиток цифрової компетентності студентів. Адже викладач є моделлю майбутньої педагогічної діяльності студентів. На практичних заняттях з розвитку англійського мовлення опосередковано формується методична компетентність майбутніх учителів англійської мови. Окрім того, що студенти розвивають свою іншомовну компетентність, вони сприймають ті навички, прийоми, послідовність вправ і завдань тощо, які використовує їх викладач. Тобто відбувається такий собі рецептивний етап формування методичної компетентності. Тому використання інструментів ІІІ повинно відповідати цілям навчання та сприяти розвитку професійних компетентностей студентів. Тобто принцип педагогічної доцільності використання інструментів ІІІ полягає у тому, що ІІІ використовується лише тоді, коли він підсилює навчальний ефект.

По-третє, варто сприяти розвитку критичного мислення та медіаграмотності студентів. Майбутні учителі англійської мови повинні вміти аналізувати інформацію, перевіряти її достовірність і відповідально використовувати інструменти ІІІ у професійній діяльності. Тобто дотримання принципу етичного та безпечного використання ІІІ забезпечує академічну доброчесність, конфіденційність і розвиток критичного мислення.

Наступним принципом є принцип активної ролі студента, коли здобувачі освіти виступають як суб'єкт взаємодії, а не пасивний споживач контенту. У процесі роботи з інструментами ІІІ студенти мають вчитися самостійно правильно формулювати запити, визначати цілі, аналізувати отримані відповіді, критично оцінювати їхню достовірність і доцільність, а також редагувати результати відповідно до поставлених завдань. Такий підхід сприятиме розвитку автономності, відповідальності за власне навчання. Дотримання цього принципу особливо важливе у підготовці майбутніх вчителів англійської мови, оскільки вони таким чином вчаться організовувати діяльність учнів, спрямовану на свідоме, етичне й продуктивне застосування цифрових технологій у мовній освіті. Окрім того, викладачеві варто забезпечити усвідомлення студентами того факту, що ІІІ це лише інструмент, і головне, що передає вчитель учневі – це життєвий досвід, якого у ІІІ бути не може.

Висновки з дослідження і перспективи подальших наукових розвідок. Отже, використання інструментів ІІІ у підготовці майбутніх учителів англійської мови є перспективним напрямом модернізації сучасної освіти. Інструменти ІІІ можуть бути використані з метою індивідуалізації навчання; розвитку професійних компетентностей майбутніх учителів, зокрема й цифрової; автоматизації оцінювання; створення наочних посібників; забезпечення інтерактивного освітнього середовища.

Серед викликів інтеграції інструментів ІІІ – питання академічної доброчесності, можливе зниження рівня розвитку критичного мислення, ризик отримати недостовірний продукт.

Ефективне використання інструментів ІІІ у підготовці майбутніх учителів англійської мови можливе за умов формування цифрової грамотності студентів, розвитку їх критичного мислення та їх методичнообґрунтованого використання.

Перспективами подальших розвідок вбачаємо у розробці методичних моделей інтеграції ІІІ у процес викладання англійської мови для майбутніх учителів.

References

1. Биков В. Ю. Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України. Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку: методологічний семінар НАПН України (4 квітня 2019 р.) / за редакцією В. Г. Кременя, О. І. Ляшенка. Київ: Педагогічна думка. 2021. С. 13–27. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718692/1/Microsoft%20Word%20-%20%D0%91%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%92_2019_2.pdf (дата звернення 12.02.2026).

- Bykov, V. Yu. (2019). Tsyfrova transformatsiia suspilstva i rozvytok kompiuterno-tekhnologichnoi platformy osvity i nauky Ukrainy [Digital Transformation of Society and Development of the Computer-technological Platform of Education and Science of Ukraine]. In V. H. Kremen & O. I. Liashenko (Eds.), *Informatsiino-tsyfrovyi osvoinii prostir Ukrainy: transformatsiini protsesy i perspektyvy rozvytku* (pp. 13–27). Kyiv. Retrieved from: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718692/1/Microsoft%20Word%20-%20%D0%91%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%20%D0%92_2019_2.pdf [in Ukrainian].
2. Гриценчук О. Використання штучного інтелекту в освіті: тенденції та перспективи в Україні та за кордоном. *Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»*, 2 (10), С. 152–161. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743864/1/123-Article%20Text-371-1-10-20241129%203.pdf> (дата звернення: 12.02.2026).
Hrytsenchuk, O. (2024). Vykorystannia shtuchnoho intelektu v osviti: tendentsii ta perspektyvy v Ukraini ta za kordonom [The Use of Artificial Intelligence in Education: Trends and Prospects in Ukraine and Abroad]. *Visnyk kafedry YuNESKO «Nepererona profesiina osvita XXI stolittia» – Bulletin of the UNESCO Department «Continuing Professional Education of the 21st Century»*, 2 (10), 152–161. Retrieved from: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743864/1/123-Article%20Text-371-1-10-20241129%203.pdf> [in Ukrainian].
 3. Карташова Л. А., Бахмат Н. В., Пліш, І. В. Розвиток цифрової компетентності педагога в інформаційно-освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 68 (6). С. 193–205. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v68i6.2543> (дата звернення 12.02.2026).
Kartashova, L. A., Bakhmat, N. V., & Plish, I. V. (2018). Rozvytok tsyfrovoy kompetentnosti pedahoha v informatsiino-osvitnomu seredovyschi zakladu zahalnoi serednoi osvity [Development of Teachers' Digital Competence in the Information and Educational Environment of General Secondary Education Institutions]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia – Information Technologies and Learning Tools*, 68 (6), 193–205. <https://doi.org/10.33407/itlt.v68i6.2543>. Retrieved from: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2543> [in Ukrainian].
 4. Коломієць А., Кушнір О. Використання штучного інтелекту в освітній та науковій діяльності: можливості та виклики. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, 70, 45–57. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2023-70-45-57>. URL: <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/5567> (дата звернення 12.02.2026).
Kolomiets, A., & Kushnir, O. (2024). Vykorystannia shtuchnoho intelektu v osvittii ta naukovii diialnosti: mozhlyvosti ta vyklyky [The Use of Artificial Intelligence in Educational and Scientific Activities: Opportunities and Challenges]. *Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy – Modern Information Technologies and Innovative Teaching Methods in Professional Training: Methodology, Theory, Experience, Problems*, 70, 45–57. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2023-70-45-57>. Retrieved from: <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/5567> [in Ukrainian].
 5. Національне агентство кваліфікацій. *Професійний стандарт*. Реєстр кваліфікацій. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf (дата звернення 12.02.2026).
Natsionalne ahentstvo kvalifikatsii. (n.d.). *Profesiynyi standart* [Professional Standard] [PDF]. Reiestr kvalifikatsii. Retrieved from: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf [in Ukrainian].
 6. Штучний інтелект у методиці навчання мов і методології сучасних лінгвістичних досліджень. Монографія (електронне видання). Харків. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/92b3cd91-af66-49aa-ba08-9b141c517834/content> (дата звернення 12.02.2026).
Shtuchnyi intelekt u metodytsi navchannia mov i metodolohii suchasnykh lnhvistychnykh doslidzhen [Artificial Intelligence in Language Teaching Methodology and the Methodology of Modern Linguistic Research]. (2026). *Monohrafiia (elektronne vydannia)*. Kharkiv. Retrieved from: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/92b3cd91-af66-49aa-ba08-9b141c517834/content> [in Ukrainian].
 7. Alhumaid, K., Al Naqbi, S., ElSORI, D., & Al Mansoori, M. (2023). The adoption of artificial intelligence applications in education. *International Journal of Data and Network Science*, 7 (1), 457–466. Retrieved from: <https://doi.org/10.5267/j.ijdns.2022.8.013> [in English].
 8. Artemova, I. (2024). Bridging motivation and AI in education: An activity theory perspective. *Digital Education Review*, 45, 59–67. Retrieved from: <https://doi.org/10.1344/der.2024.45.59-67> [in English].
 9. Guarda, T. (2026). *Generative AI in education: Impacts on student autonomy, critical thinking, and epistemic justice*. In T. Guarda, F. Portela, M. F. Augusto, & J. R. Coronado-Hernández (Eds.) *Advanced research in technologies, information, innovation and sustainability: ARTIIS 2025. Communications in Computer and Information Science*, 2789, 136–147. Springer. Retrieved from: https://doi.org/10.1007/978-3-032-16758-3_11 [in English].

10. Kestin, G., Miller, K., Klaes, A., Milbourne, T., & Ponti, G. (2024). AI tutoring outperforms active learning. Retrieved from <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-4243877/v1> [in English].
11. Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). Artificial intelligence in education: Promise and implications for teaching and learning. Center for Curriculum Redesign. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/332180327_Artificial_Intelligence_in_Education_Promise_and_Implications_for_Teaching_and_Learning [in English].
12. Stryker, C., & Kavlakoglu, E. (n.d.). What is artificial intelligence (AI)? IBM. Retrieved from <https://www.ibm.com/think/topics/artificial-intelligence> [in English].

Lytovchenko Krystyna

<https://orcid.org/0009-0004-9695-8682>

Lecturer at the Department
of Foreign Philology and Educational Technologies,
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: kristinalit43@gmail.com

Smolina Svitlana

<https://orcid.org/0000-0003-0907-2054>

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of
Foreign Philology and Educational Technologies,
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: svitlanapost@ukr.net

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE EDUCATION OF FUTURE ENGLISH LANGUAGE TEACHERS

The article explores the possibilities of using artificial intelligence tools in the education of future English language teachers in the context of the digitalization. The relevance of the topic is determined by the rapid development of artificial intelligence technologies, the transformation of the educational environment, and the need to train competitive specialists capable of effectively combining a high level of foreign language communicative competence with digital literacy. The paper emphasizes that artificial intelligence tools are increasingly being used by both students and teachers in the process of learning English, particularly for creating didactic materials, automating assessment, organizing interactive learning, and individualizing instruction. At the same time, the risks of excessive AI use associated with violations of the principles of academic integrity, a decline in the level of critical thinking, and dependence on digital technologies are outlined.

The purpose of the study is to provide a theoretical substantiation of the methodological possibilities of using artificial intelligence tools in the education of future English language teachers during practical classes in spoken and written English, as well as to determine the principles of their pedagogically appropriate integration into the educational process.

The research methodology is based on the use of general scientific methods of analysis, synthesis, generalization, and systematization of scientific sources devoted to the problem of using artificial intelligence in education. The theoretical foundation consists of competency-based, learner-centered, and technological approaches to organizing the educational process.

The scientific novelty of the study lies in substantiating the principles of methodologically appropriate use of artificial intelligence tools in the process of professional training of future English language teachers.

Conclusions. It has been proven that artificial intelligence tools have significant potential for modernizing the education of future English language teachers, as they contribute to the individualization, increased student motivation, the development of professional competencies, and the creation of an interactive educational environment. At the same time, the effectiveness of their use depends on adherence to the principles of pedagogical appropriateness, academic integrity, and the active role of the student in the learning process. It is emphasized that artificial intelligence should be regarded as a supportive tool that enhances the educational process but is not capable of replacing the teacher as a bearer of professional and life experience. Prospects for further research are seen in the development of methodological models for integrating artificial intelligence tools into the process of teaching English to future teachers.

Keywords: artificial intelligence; teacher education; English language; digital competence; critical thinking.

Стаття надійшла до редакції 04.04.2026

Рецензент: доктор пед. наук, професор **Оксана Биконя**